

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „EGLUTĖ“ DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių lopšelio-darželio „Eglutė“ darbuotojų etikos kodekse (toliau – Kodeksas) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visi Šiaulių lopšelyje-darželyje „Eglutė“ (toliau – lopšelis-darželis) dirbantys darbuotojai.

2. Kodeksas padeda suprasti ir spręsti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

3. Etikos kodeksas papildoma pedagogų ir kitų darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, lopšelio-darželio nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Darbuotojų etika – dora, pareigingumas, atsakingumas, kūrybingumas, sąžiningumas, teisingumas, žmoniškumas, objektyvumas grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojai į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

Nepriekaištinga reputacija – asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:

1) jis yra teistas už sunkų ir (ar) labai sunkų nusikaltimą, neatsižvelgiant į tai, ar teistumas yra išnykęs, ar panaikintas, ar teistas už kitą tyčinį nusikaltimą, – jeigu teistumas neišnykęs ar nepanaikintas;

2) jis buvo atleistas iš pareigų už tarnybinį nusižengimą ar iš darbo už darbo pareigų ar darbo drausmės pažeidimą ir nuo atleidimo iš pareigų ar darbo nepraėjo treji metai;

3) piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis;

4) jo elgesys ir veikla nėra suderinami su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtinto Pedagogų etikos kodekso reikalavimais.

III SKYRIUS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. Kodeksas turi nubrėžti tolerancijos ribas pedagogų ir kitų darbuotojų tarpusavio santykiuose, išryškinti etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimtiems darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę.

6. Formuoti pedagogų ir kitų darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, bendravime. Ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą lopšelio-darželio veikla, kuriant jos įvaizdį.

7. Padėti pedagogams ir kitiems darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.

8. Vienas iš svarbiausių Kodekso tikslų – pasiekti, kad etikos normų laikymasis būtų asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai atlikti savo pareigas, didinti pedagogo profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ETIKOS PRINCIPAI IR ELGESIO NORMŲ REIKALAVIMAI

9. Darbuotojai savo darbe vadovaujasi šiais etikos principais:

9.1. **Pagarbos principas** – kiekvienas yra vertas besąlygiškos pagarbos. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas privalo:

9.1.1. su vadovais, steigėjo atstovais elgtis pagarbiai, bendrauti korektiškai, vykdyti teisėtus jų nurodymus pasiliekant teisę turėti savo nuomonę visais klausimais ir ją taktiškai reikšti;

9.1.2. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu lopšelio-darželio darbuotoju, savivaldos institucijomis (lopšelio-darželio taryba, mokytojų taryba, darbo taryba, grupių tėvų komitetams ir kt.);

9.1.3. kalbėti ramiu tonu;

9.1.4. vartoti mandagius posakius, pasakymus;

9.1.5. nemanipuliuoti kitu žmogumi;

9.1.6. profesinėje srityje su kolegomis konkuruoti sąžiningai;

9.1.7. neeskaluoti smulkmeniškų konfliktų bei intrigų;

9.1.8. neigiamai neaptarinėti nedalyvaujančio kolegos profesinių gebėjimų, asmeninių savybių;

9.1.9. išklaudyti ir pateikti tokią informaciją, kuri padėtų asmeniui rasti tinkamą sprendimą, kompromisą;

9.1.10. nesirengti iššaukiančia, blaškančia dėmesį apranga;

9.1.11. su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais) ir kolegomis elgtis pagarbiai ir nefamiliariai;

9.1.12. pedagogai ir kiti darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti lopšelio-darželio siekius, garbingai atstovauti lopšelių-darželių, etišškai elgtis tiek lopšelyje-darželyje, tiek už jo ribų, tinkamai reprezentuoti jo vardą Lietuvoje ir užsienyje;

9.1.13. neslėpti visiems darbuotojams skirtos informacijos;

9.1.14. objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant, mokantis ir padedant vieni kitiems;

9.1.15. neįkyrėti kitam darbuotojui;

9.1.16. griežtai draudžiamos fizinės ir psichologinės bausmės, netoleruojamas ir visiškai nepateisinamas pykčio nukreipimas prieš vaikus, nepagrįstas balso pakėlimas, grubus balso tonas, šaukimas ant vaikų, grasinimai, bauginimai, tampymai, purtymai, sugriebimai, šiurkštus prisilietimas, krepštelėjimas, necenzūrinių ar kitokių pašėpiančių žodžių vartojimas, kitokios netinkamo vaikų drausminimo priemonės (toks darbuotojo elgesys gali būti laikomas šiurkščiu darbo drausmės pažeidimu).

9.2. **Tolerancijos principas** – kiekvienas yra savitas ir nepakartojamas, kiekvienas turi teisę turėti skirtingus įsitikinimus, vertybes, nuomonę. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas privalo:

9.2.1. išklaudyti kito asmens nuomonę ir būti jai tolerantiškas;

9.2.2. vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, nepaisant amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų;

9.2.3. nediskriminuoti lopšelio-darželio darbuotojų dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje, sportinėje ar religinėje veikloje;

9.2.4. būti reikliu sau ir kontroliuoti savo asmenines savybes, kurios gali būti nepriimtinos kitiems asmenims (pvz. nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.).

9.3. **Atvirumo principas** – lopšelio-darželio darbuotojas turi teisę į atvirą ir nuoširdų bendravimą. Vadovaudamasis šiuo principu, jis privalo:

9.3.1. atvirai dalintis visiems darbuotojams skirta informacija;

9.3.2. išsakyti ir priimti mandagią argumentuotą kritiką;

9.3.3. išklaudyti kitų darbuotojų išsakomą nuomonę apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus;

9.3.4. kiekvienas lopšelio-darželio darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekdamas pagerinti profesinės etikos klimatą.

9.4. **Profesionalumo principas** – kiekvienas lopšelio-darželio darbuotojas siekia vykdyti savo pareigas kompetentingai. Vadovaudamasis šiuo principu, jis privalo:

9.4.1. deramai atlikti savo pareigas pagal pareigybės aprašymą, darbo metu neužsiimti pašaliniais darbais;

9.4.2. nuolat tobulinti savo profesinius gebėjimus, siekiant aukštesnės kompetencijos darbe, domėtis savo srities naujovėmis;

9.4.3. pasirinkti efektyvius darbo metodus;

9.4.4. savo pareigas atlikti sąžiningai, efektyviai ir laiku;

9.4.5. būti gerai susipažinęs su veiklą reglamentuojančiais dokumentais (įstatymais ar kitais teisės aktais);

9.4.6. objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant vieni kitiems;

9.4.7. suteikiant kvalifikacinę kategoriją, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu, visuomeniniu, kultūriniu, politiniu ar religiniu santykiu;

9.4.8. darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių lopšelio-darželio darbuotojų etikos principų;

9.4.9. skatinti kolegiską keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerąja darbo patirtimi, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius;

9.4.10. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas lopšelio-darželio tradicijas;

9.4.11. bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems.

9.5. Atsakomybės principas – kiekvienas atsakingas už savo žodžius, veiksmus ir savo vykdomą veiklą. Vadovaudamasis šiuo principu, kiekvienas darbuotojas privalo:

9.5.1. asmeniškai atsakyti už savo veiksmus;

9.5.2. nevertoti alkoholinių gėrimų, tabako, narkotinių medžiagų ir kitų visuomenei nepriimtinių žalingų medžiagų lopšelyje-darželyje ir jo teritorijoje;

9.5.3. visi lopšelio-darželio darbuotojai, pastebėję ar įtarę smurtą, prievartos, seksualinio išnaudojimo ar patyčių apraiškas, vadovaujasi lopšelio-darželio direktoriaus patvirtintu „Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos aprašu“;

9.5.4. atsakyti už informacijos tinkamą naudojimą ir konfidencialumą;

9.5.5. kiekvienas darbuotojas turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų lopšelio-darželio darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, sukčiavimo arba mėginimo daryti neteisėtą poveikį lopšelio-darželio bendruomenės nariui.

9.6. Konfidencialumo principas – asmeninė informacija apie kitus asmenis gali būti teikiama tik tiems asmenims, kurie yra susiję su konkrečios problemos sprendimu. Vadovaudamasis šiuo principu darbuotojas privalo:

9.6.1. neviešinti ir viešai neaptarinėti konfidencialios informacijos apie kolegas (darbo užmokestį, karjeros ketinimus, kompetenciją, asmeninius reikalus, asmenines savybes, elgesį, gyvenimo būdą, aprangą ir pan.);

9.6.2. apie ugdytinio šeimą, sveikatos būklę informuoti tiks tuos asmenis, kurie tiesiogiai susiję su ugdytinio sunkumų sprendimu;

9.6.3. privataus pobūdžio informaciją, susijusią su darbu, naudoti pagal reglamentuojančius įstatymus ar kitus teisės aktus;

9.6.4. pasitikėjimo atmosferai kenkia konfidencialios informacijos pateikimas (atskleidimas) tretiesiems asmenims, jų aptarinėjimas su kitais darbuotojais nesant specialaus pagrindo (teisinio pagrindo, naudos ugdytiniui arba numatomos žalos kitiems);

9.6.5. neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie ugdytinį be jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo kaip mokymo ar tyrimo medžiagą, publikuoti nuotraukas ar talpinti video medžiagą elektroninėje erdvėje.

9.7. Sąžiningumo ir nesavanaudiškumo principas – kiekvienas darbuotojas savo profesinėje veikloje nesiekia asmeninės naudos, elgiasi sąžiningai. Vadovaudamasis šiuo principu lopšelio-darželio darbuotojas privalo:

9.7.1. tausoti ir atsakingai naudoti lopšelio-darželio turtą, medžiagas, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant lopšelio-darželio veiklos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus;

9.7.2. lopšelio-darželio turtą naudoti tik darbo reikalais;

9.7.3. savo veikloje vadovautis visuomenės viešaisiais interesais, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti viešųjų ir privačių intereso konflikto;

9.7.4. vadovai privalo laiku ir teisingai deklaruoti privačius interesus pateikiant deklaraciją elektroniniu būdu teisės aktų nustatyta tvarka;

9.7.5. nenaudoti lopšelio-darželio materialinių bei finansinių išteklių politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;

9.7.6. nepiktnaudžiauti lopšelio-darželio finansiniais ištekliais vykdant įvairius projektus lopšelyje-darželyje;

9.7.7. neniokoti lopšelio-darželio nuosavybės dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo;

9.7.8. tiesioginių ar netiesioginių dovanų, neakademinio pobūdžio paslaugų reikalavimas arba priėmimas iš ugdytinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ar kitų asmenų vertinamas kaip neetiškas poelgis (dovanų teikimą ir gavimą reglamentuoja lopšelio-darželio darbo tvarkos taisyklės, lopšelio-darželio antikorpucinio elgesio kodeksas, lopšelyje-darželyje dovanų, gautų pagal tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašas);

9.7.9. pedagogo požiūris į ugdytinį nesietinas su jų tėvų (globėjų, rūpintojų) dalyvavimu (nedalyvavimu) pedagogui priimtinoje (nepriimtinoje) politinėje, kultūrinėje, sportinėje, religinėje ar visuomeninėje veikloje;

9.7.10. nedalyvauti negarbinguose sandėriuose.

9.8. Nesmerkimo ir neteisimo principas – darbuotojas neturi būti teisėjas. Vadovaudamasis šiuo principu jis privalo:

9.8.1. būti objektyvus ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimant sprendimus;

9.8.2. susidarius tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai: išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio, nešališko sprendimo;

9.8.3. išlikti pakančiam kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

9.8.4. neignoruoti teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus;

9.8.5. neleistas nekorektiškas, tendencingas kolegų darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

V SKYRIUS KODEKSO PRIĖMIMAS, ĮGYVENDINIMAS, PRIEŽIŪRA

10. Būtina Kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

11. Kodeksas priimtas kaip lopšelio-darželio bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

12. Lopšelio-darželio pedagogai ir kiti darbuotojai įsipareigoja gerbti Kodeksą ir rūpintis jo veiksmingumu.

13. Kodekso vykdymo priežiūrą atlieka atstovavimo pagrindu sudaryta etikos komisija, susidedanti iš 5 bendruomenės narių, išrinktų atviru balsavimu bendruomenės susirinkimų metu.

14. Etikos komisija savo darbą atlieka vadovaudamasi patvirtintu etikos komisijos darbo reglamentu. Komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.

15. Nuobaudos už darbuotojų etikos pažeidimus skiriamos atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą (moralinio poveikio priemonės, pvz. pastaba, įspėjimas, įvertinimo pavišinimas ir pan.). Kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacijai kategorijai ir pan. atvejais lemiamą balsą turi lopšelio-darželio direktorius.

16. Kodeksas negali numatyti visų nepagarbos bendrai pripažintoms vertybėms atvejų, todėl etikos komisija, sprendama konkrečius pareiškimus dėl etiška nederamo elgesio, Kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti, ar konkretus poelgis suderinamas su Kodekso pripažintomis pamatinėmis akademinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Kodeksas skelbiamas viešai lopšelio-darželio interneto svetainėje.

18. Visi lopšelio-darželio darbuotojai privalo savo veikloje vadovautis šiuo Kodeksu.

19. Kodeksas gali būti keičiamas darbuotojų iniciatyva ar pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktams.

20. Su Kodeksu visi darbuotojai susipažįsta pasirašytinai.
